

Kościół w Pszczonowie p.w. Św. Doroty, dziewicy i męczennicy

Pszczonów należała z dawna do dóbr stołowych Arcybiskupów gnieźnieńskich, którzy założyli tu parafię, najprawdopodobniej na początku XIV w. i zaprowadzili prawo niemieckie. Arcybiskup Jarosław ze Skotnik sprzedaje wójtostwo w 1366r. niejakiemu Tomaszowi z obowiązkiem oddawania dziesięciny miejscowemu plebanowi. Wieś zaliczała się jeszcze w XVI w. do kasztelanii Łowickiej. Parafię uposażył Jakub z Sienna, arcybiskup. Kościół był pod wezwaniem W.W. Świętych i Sw. Doroty.

Kościół pszczonowski żadnego archiwum nie posiada, wszystkie akta kościelne miałyby być zabrane z Pszczonowa i wywiezione do Warszawy przy końcu XVIII w. przez Proboszcza pszczonowskiego i tam zaginęły, reszta zaś dowodów miała zebrać delegacja wyznaczona do urzędzenia duchowieństwa Łowickiego w 1866 r. Obecnie znajduje się tylko na miejscu nieco akt rozmaitej korespondencji z władzami, nie mających prawie żadnego znaczenia dla kościoła. Z aktów miejscowych można zebrać bardzo szczupłe wiadomości o parafii w Pszczonowie. W roku 1948 zostały kupione księgi, które opisują dzieje parafii. Kościół w Pszczonowie z cegły, pokryty dachówką, ma długość 59 łokci, szerokość 23, a wysokość 7.5 łokcia. Dotychczasowy kościół pszczonowski zbudowany na początku XV w. z kamienia i cegły, prawdopodobnie w stylu romańskim, okazał się za małym dla ludności tutejszej parafii i dlatego za staraniem Ks. Nowakowskiego, został powiększony i przebudowany między 1844, a 1847 rokiem, według planu budowniczego Idzikowskiego. Ściany zostały podwyższone, wewnątrz przy ścianach dano filary, na których wsparto gotyckie sklepienie. Obrazy w trzech ołtarzach namalował p. Izydor Jabłoński. Ołtarz wielki z cementu z ozdobami gipsowymi, a posadzka z cegły wzorzysto ułożona. Następny proboszczem w Pszczonowie był jeden z ówczesnych najwybitniejszych z okolicy, Ks. Maciej Wańkowicz, dzięki któremu w latach 1850-1865 z jego własnych kosztów została zbudowana plebania. Budynek ten w roku 1961, a później w roku 1890 został poddany częściowemu remontowi w wyniku wieloletnich zniszczeń. Także w roku 1892 roku zostały wyremontowane lub kupione nowe wszystkie naczynia, aparaty i intensylia. Ołtarz Wielki zbudowany z żelaza, cegły i cementu, suto gipsaturą zdobiony był zbudowany za czasów Ks. Józefa Woyno w latach 1869-1891. Na Wielkim Ołtarzu umieszczono drewniane tabernakulum oraz 4 figury gipsowe, a także obraz Ukrzyżowanego Pana Jezusa w ramach żelaznych, który został odnowiony w roku 1930 i poświęcony przez Ks. Bp. Jerzego Modzelewskiego w roku 1964. W roku 1962 została wykonana nowa polichromia wykonana przez Witolda Ulanowskiego. W bocznych ołtarzach znajdują się obrazy: Matki Boskiej Różańcowej, Sw. Rocha, Sw. Anny, Sw. Antoniego oraz dwa obrazy na filarach: Wszystkich Świętych i Sw. Doroty. Wszystkie te obrazy namalował Izydor Jabłoński około roku 1880. Boczne ołtarze też po wielu latach musiały zostać odnowione. Zostało to wykonane w roku 1964 przez plastyka Witolda Ulanowskiego oraz Mariana Skórka. Kościół nasz posiada piękną zabytkową dzwonicznię, która nigdy nie była drewniana, ale została zastąpiona nową, zbudowaną w stylu gotyckim w roku 1898. Stanowi ona ozdobną część okolicy. W czasie I wojny światowej Niemcy skradli dwa dzwony, ale dzięki staraniom Ks. Grzegorza Zawadzkiego oraz parafian nabyto nowe.

Do parafii należą wsie: Bobiecko, Jacochów, Kalenice, Kuczków, Łągów, Pszczonów, Seligów, Ucha Dolny, Zakulin. Parafia powstała w XIII lub na początku XIV wieku, pierwotny kościół zbudowany był z drewna, uległ zniszczeniu prawdopodobnie w wyniku pożaru. Dalsze losy kościoła w Pszczonowie opowiada tablica z napisem, wmurowana w balustradzie chórowej tegoż kościoła. Kościół pszczonowski cały murowany, jednonawowy, z filarami przy ścianach, na których spoczywa gotyckie sklepienie. Ma on 3 ołtarze, ambonę, ładną chrzcielnicę i 10 okien w pięknych gotyckich żelaznych ramach. Chór murowany wsparty na arkadach, balustrada również murowana. Kościół cały wewnątrz malowany w roku 1901, kosztem 880 rubli, przez Leonarda Zdziarskiego, założony przez Teodora Grabowskiego (obydwaj z Łowiczycy). W roku 1937 profesor Władysław Cholewicki z Krakowa przeprowadził roboty restauracyjne i renowatorskie przy polichromii w Kościele pszczonowskim kosztem 3000 zł. Kościół stanowi obiekt zabytkowy. Do obiektów tych należą plebania, ogrodzenie cmentarza przykościelnego, grobowiec księży na cmentarzu grzebalnym oraz kilka drewnianych domów w Pszczonowie. Do zabytkowych przedmiotów należą Monstrancja, forekrony, obrazy, łódka do kadzidła. Do zabytków parafialnych należała także stara drewniana Kaplica stojąca nigdy nie na terenie cmentarza, ale niestety spłonęła. Wieża kościelna - dzwonnica zbudowana w roku 1899 niestety zgrazła się zaważeniem, dlatego do Pszczonowa został sprowadzony architekt Leszek Dunin. Ocenił on stan owej dzwonnicy jako bardzo zły i nakazał jej natychmiastowy remont, który został wykonany w roku 1959 przez mistrza Sztymburskiego i 4 robotników z Pszczonowa. Parafia Pszczonów przeżywała swój kryzys w latach 1904-1908. Wtedy to władz w parafii sprawował Ks. Franciszek Marcinkowski. Za jego czasów panował marjawityzm, tym groźniejszy dla Parafii Pszczonów, iż ówczesny Wikariusz pszczonowski Ks. Paradowski przystał

do sekty i usiłowaÅł caÅłÅą parafiÄ pociÄgnÄĆ za sobÄ, jednak dziÄki miÅtoÅści i oddaniu Ks. Marcinkowskiego udaÅło siÄ nawróciÄ parafian i usunÄĆ Ks. Paradowskiego.

ÅródÅło: www.makow.za.pl